

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

نشریه خبری الکترونیکی

مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی

استان لرستان

اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

صاحب امتیاز: مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان
مدیر مسئول: محمد شاهرودی، رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان
تهیه و تنظیم: مهندس حامد نظری مسئول روابط عمومی
همکار این شماره: سجاد بازوند، عضو هیئت علمی بخش تحقیقات اقتصادی و اجتماعی
آدرس پستی: خرم آباد، میدان پلیس، خیابان کشاورز، باغ کشاورزی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی
لرستان
کد پستی: ۶۸۱۵۸۶۵۳۸۶
تلفن: ۰۶۶۳۳۳۰۲۰۸۰-۰۶۶۳۳۳۰۴۰۸۰
پست الکترونیکی: Lorestanres@areo.ir

محمد شاهرودی

رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان لرستان

تحقیقات کشاورزی زمانی به نتیجه مطلوب می‌رسد که یافته‌های علمی از مرحله آزمایشگاهی عبور کرده و در عرصه‌های تولیدی به کار گرفته شوند. نفوذ دانش در مزارع و واحدهای تولیدی، عامل اصلی افزایش بهره‌وری و پایداری تولید در بخش کشاورزی است.

یکی از مهم‌ترین مأموریت‌های مراکز تحقیقاتی، تولید دانش کاربردی متناسب با شرایط اقلیمی و نیازهای واقعی کشاورزان است. انتقال این دانش از طریق برنامه‌های آموزشی، روز مزرعه و رویدادهای انتقال یافته‌های تحقیقاتی، موجب می‌شود کشاورزان با فناوری‌ها و روش‌های نوین تولید آشنا شوند و بتوانند آن‌ها را در مزارع خود به کار گیرند. توسعه کشاورزی دانش‌بنیان نیازمند تعامل مستمر میان پژوهشگران، کارشناسان و بهره‌برداران است. هرچه مسیر انتقال دانش و فناوری از مراکز تحقیقاتی به مزارع کوتاه‌تر و کارآمدتر شود، دستیابی به تولید پایدار و امنیت غذایی نیز با سرعت بیشتری محقق خواهد شد.

در این بین اطلاع‌رسانی دقیق، حرفه‌ای و مستمر از فعالیت‌های مرکز، علاوه بر معرفی توانمندی‌های علمی و اجرایی، موجب افزایش اعتماد عمومی و تقویت جایگاه مرکز در سطح استان و کشور خواهد شد.

آنچه در این شماره می خوانید:

- ✓ شورای پژوهشی مرکز تحقیقات و کشاورزی و منابع طبیعی لرستان تشکیل جلسه داد
- ✓ جنگ تحمیلی رمضان و نقش راهبردی روابط عمومی در تشریح عملکرد مرکز تات لرستان
- ✓ در نشست مشترک، بودجه ۱۴۰۵ مرکز تات لرستان از محل اعتبارات استانی، مورد بررسی قرار گرفت
- ✓ غار دست کند «چل لانه» سیده گل گل در مسیر ثبت ملی و تبدیل به قطب بوم گردشگری لرستان
- ✓ دانشگاه لرستان و مرکز تحقیقات کشاورزی استان مسیر همکاری های کاربردی و آینده محور را پررنگ تر کردند
- ✓ اولین سیستم فیلتراسیون مرکز تات لرستان در ایستگاه تحقیقات کشاورزی بروجرد برای اجرای شبکه آبیاری تیپ راه اندازی شد
- ✓ توسعه تحقیقات کاربردی؛ راهبردی مؤثر برای افزایش بهره وری کشاورزی در لرستان
- ✓ خشکیدگی بلوط ها در پیرجد خرم آباد؛ زنگ خطر تازه برای اکوسیستم زاگرس
- ✓ از استعدادیابی تا امنیت غذایی؛ روایت تلاش برای توانمندسازی زنان روستایی لرستان
- ✓ تأکید رئیس بخش تحقیقات گیاه پزشکی مرکز تات لرستان بر مدیریت تلفیقی آفات و بیماری های کلزا
- ✓ برگزاری دوره آموزش عملی کارشناسان و بهره برداران شهرستان خرم آباد
- ✓ تأکید بر توسعه تحقیقات مسئله محور و تسریع در انتقال یافته های حوزه خاک و آب
- ✓ تشریح راهکارهای علمی افزایش عملکرد انار و کنترل کرم گلوگاه
- ✓ تأکید رئیس بخش تحقیقات گیاه پزشکی مرکز تات لرستان بر ضرورت پایش و مبارزه به موقع با سن گندم
- ✓ مدیریت علمی مزارع گندم/ افزایش عملکرد و پایداری تولید
- ✓ آموزش مدیریت داشت گندم در قالب کاروان ترویجی در شهرستان خرم آباد
- ✓ توانمندسازی بانوان روستای داود پیغمبر در تولید محصولات سالم و استقرار باغچه های سلامت
- ✓ برگزاری نخستین دوره آموزشی بهره برداران در سال جدید
- ✓ آغاز دوره سنجش مهارت کشاورزی ویژه فصل بهار در پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد
- ✓ روز انتقال یافته های تحقیقات مبارزه با عوامل خسارت زای مزارع گندم؛ سن غلات و بیماری زنگ زرد
- ✓ عارضه یابی و پایش تخصصی علل زوال درختان همیشه سبز خرم آباد
- ✓ روند رو به رشد برگزاری دوره های آموزشی بهره برداران در سال جدید
- ✓ تأکید بر توسعه آموزش های مهارتی و ترویجی در شهرستان دورود
- ✓ بررسی نیازها و برنامه ریزی برای توسعه خدمات ترویجی در دهستان حشمت آباد شهرستان دورود
- ✓ کشت نخود راهبردی علمی برای امنیت غذایی و مدیریت بحران آب در لرستان
- ✓ تنظیم دقیق کمباین و حذف گاو آهن برگرداندن، دو راهبرد علمی برای کاهش ضایعات و پایداری زراعت دیم

در پایان جلسه مقرر شد کمیته‌های تخصصی برای ارزیابی علمی طرح‌های جدید و پایش پیشرفت پروژه‌ها به صورت دوره‌ای تشکیل شوند تا نتایج پژوهش‌ها با نیازهای واقعی استان هم‌راستا شوند.

از مزرعه تا رسانه؛ بازتاب جهاد پژوهشی در لرستان
جنگ تحمیلی رمضان و نقش راهبردی روابط عمومی در تشریح عملکرد مرکز تات لرستان

حامد نظری، مدیر روابط عمومی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی لرستان در یادداشتی به تشریح این اقدامات پرداخت و گفت: روابط عمومی به‌عنوان پل ارتباطی میان دستاوردهای علمی و افکار عمومی، وظیفه دارد علم را به زبان مردم ترجمه کند؛ ما در این مسیر تلاش می‌کنیم جهاد علمی محققان مرکز را در قالب برنامه‌های رسانه‌ای، گزارش‌های میدانی و تولید محتوای تخصصی را به گونه‌ای تبیین کنیم که تأثیر واقعی آن بر امنیت غذایی استان و کشور دیده شود.

نظری افزود: همزمان با جنگ تحمیلی رمضان، روابط عمومی با همکاری بخش‌های تحقیقاتی، آموزشی و ترویجی، اقدام به ارائه گزارش از فعالیتهای این بخش‌ها نمود، این مهم نه تنها گامی مهم در مسیر تحقق شعار سال و پایداری اقتصادی کشاورزان استان با دستیابی به بذور نوین محسوب می‌شود، بلکه منجر به افزایش ظرفیت تولید داخلی با در اختیار گذاشتن علوم نوین تحقیقی - کاربردی خواهد شد.

تأکید بر نقش پژوهش در پیشبرد تولید و فناوری‌های نوین؛ شورای پژوهشی مرکز تحقیقات و کشاورزی و منابع طبیعی لرستان تشکیل جلسه داد

نشست شورای پژوهشی این مرکز با هدف ارزیابی فعالیت‌های جاری، بررسی طرح‌های تحقیقاتی و برنامه‌ریزی برای دوره پیش‌رو، در محل دفتر ریاست مرکز برگزار شد. دکتر شاهرودی رئیس مرکز با تأکید بر نقش دانش محور و مأموریت‌گرا بودن تحقیقات کشاورزی گفت: امروزه پژوهش‌های علمی زمانی ارزشمند خواهند بود که بتوانند در عرصه تولید، اشتغال، و پایداری منابع طبیعی نمود عینی پیدا کنند، مرکز تات لرستان باید الگویی برای تلفیق علم و عمل در بخش کشاورزی باشد.

وی همچنین با اشاره به ضرورت هم‌افزایی میان بخش‌های مختلف تحقیقاتی افزود: هماهنگی میان واحدهای زراعت، باغبانی، خاک و آب، منابع طبیعی، دام و آبزیان و زیست‌فناوری می‌تواند نتایج پژوهشی ما را از سطح گزارش‌های علمی به دستاوردهای قابل اجرا در مزرعه و عرصه ارتقا دهد.

در ادامه، چمن‌پیرا معاون پژوهش مرکز گزارشی از وضعیت اجرای طرح‌های تحقیقاتی، میزان دستیابی به اهداف پژوهشی، و رویکردهای جدید در بهره‌گیری از فناوری‌های نوین ارائه کرد.

رؤسای بخش‌های تحقیقاتی نیز ضمن ارائه مشاهدات و پیشنهادات خود، بر لزوم توجه به پژوهش‌های بین‌رشته‌ای، انتقال دانش فنی به بهره‌برداران و گسترش همکاری با بهش اجراء، دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی کشور تأکید کردند.

اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

ریاست مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان برگزار شد.

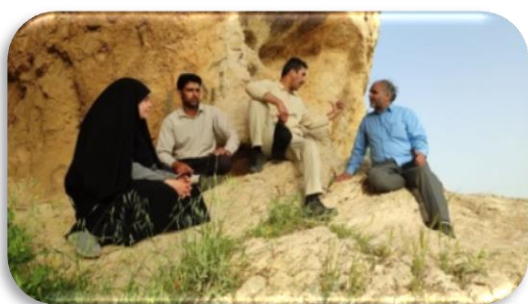
این نشست با حضور سپه‌وند، نماینده سازمان برنامه و بودجه استان لرستان، شاهرودی رئیس، معاونین و حجت الاسلام حافظی امام جمعه محبوب مرکز برگزار شد.

در این جلسه، مسائل و چالش‌های موجود در حوزه اعتبارات استانی بررسی شد و تدابیر لازم برای بهینه‌سازی اداره منابع و بهبود شرایط اقتصادی سال آتی مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

حاضرین در این نشست تأکید کردند که همکاری و همفکری میان سازمان‌ها و نهادهای مربوطه، کلید موفقیت در دستیابی به اهداف اعلام شده است.

آغاز روند قانونی ثبت غار تاریخی «چل‌لانه» به عنوان میراث طبیعی؛

غار دست‌کند «چل‌لانه» سپیده گل گل در مسیر ثبت ملی و تبدیل به قطب بوم‌گردشگری لرستان

بازدید تخصصی از غار تاریخی و دست‌کند «چل‌لانه» در روستای سپیده گل گل از توابع استان لرستان، با هدف شناسایی، مستندسازی و ثبت این پدیده ارزشمند در فهرست میراث طبیعی کشور انجام شد.

وی با اشاره به نقش آفرینی رسانه‌ها در ارتقاء اعتماد عمومی به دانش بومی اضافه کرد: ما باور داریم روابط عمومی باید ویرترین دستاوردهای علمی مراکز تحقیقاتی باشد، در این راه با تولید گزارش‌های مستند، مستندسازی فعالیت‌های میدانی، انعکاس گفت‌وگوهای تخصصی با پژوهشگران و انتشار اخبار در شبکه‌های استانی و ملی، بتوانیم گفتمان علمی امنیت غذایی را در سطح جامعه تقویت کنیم.

در بخش پایانی، مدیر روابط عمومی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی لرستان اظهار داشت: موفقیت در جهاد علمی کشاورزی تنها در سایه همراهی و اطلاع‌رسانی درست ممکن است، این وظیفه ماست تا با قدرت رسانه و زبان ارتباطی صادقانه بتوانیم پیوند میان تحقیقات، آموزش و کشاورزان استان را استوار سازیم تا لرستان همچون سالیان گذشته در صدر قطب‌های تولید بذر سالم و پربازده کشور دیده شود.

روابط عمومی مرکز تات لرستان امروز نه فقط واحد اطلاع‌رسانی، بلکه بازوی راهبردی در تحقق اهداف ملی امنیت غذایی و توسعه پایدار بخش کشاورزی استان است؛ این مهم در «جنگ رمضان» به بهترین شکل بروز یافته است.

با حضور نماینده سازمان برنامه و بودجه استان لرستان؛

در نشستی مشترک، بودجه ۱۴۰۵ مرکز تات لرستان از محل اعتبارات استانی، مورد بررسی قرار گرفت

طی بازدیدی از مرکز تات لرستان، نشستی با هدف بررسی و بودجه ریزی سال ۱۴۰۵ از محل اعتبارات استانی، در دفتر

تصریح کرد: با تکمیل فرآیند ثبت، امکان برنامه‌ریزی دقیق‌تر برای زیرساخت‌های گردشگری، حفاظت و پایش مستمر این اثر فراهم خواهد شد و می‌توان از ظرفیت‌های علمی، تحقیقاتی و آموزشی آن نیز بهره گرفت.

در جریان این بازدید، ابعاد مختلف غار از جمله موقعیت جغرافیایی، ویژگی‌های زمین‌شناختی، آثار و نشانه‌های تاریخی، ظرفیت‌های گردشگری و زیست‌محیطی مورد بررسی کارشناسی قرار گرفت و مقدمات تهیه پرونده ثبتی آن آغاز شد.

غار دست‌کند «چل‌لانه» با توجه به قدمت، ساختار ویژه و قرارگیری در منطقه‌ای برخوردار از مناظر طبیعی چشم‌نواز، یکی از پتانسیل‌های مهم استان لرستان در حوزه توسعه گردشگری پایدار به شمار می‌رود و آغاز فرآیند ثبت آن، گامی مهم در جهت حفظ این سرمایه ارزشمند طبیعی-تاریخی است.

هم‌افزایی علمی برای حل مسائل واقعی بخش کشاورزی لرستان؛

دانشگاه لرستان و مرکز تحقیقات کشاورزی استان مسیر همکاری‌های کاربردی و آینده‌محور را پررنگ‌تر کردند

نشست مشترکی با هدف تقویت همکاری‌های تحقیقاتی و توسعه پروژه‌های مشترک کاربردی میان دانشگاه لرستان و

این بازدید میدانی در چارچوب برنامه‌های حفاظت، معرفی و توسعه ظرفیت‌های بوم‌گردشگری لرستان صورت گرفت.

در این برنامه، عطاالله حسن‌پور مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان لرستان، زبیر حیدری کارشناس اداره‌کل میراث فرهنگی استان، شهرام رضایی گراوند فعال محیط‌زیست لرستان، نادر آزادبخت مدرس و محقق ارشد بخش تحقیقات منابع طبیعی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان و سمیه حیدرنازاد محقق پردیس تحقیقات و منابع طبیعی بروجرد حضور داشتند.

حسن‌پور مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان لرستان در حاشیه این بازدید با تأکید بر اهمیت حفاظت از غار «چل‌لانه» و ظرفیت‌های ویژه آن گفت: برای نخستین بار فرآیند ثبت رسمی غار دست‌کند چل‌لانه در فهرست میراث طبیعی کشور با هدف گسترش صنعت گردشگری سبز و توسعه بوم‌گردشگری در منطقه آغاز شده است.

وی با اشاره به جایگاه غار «چل‌لانه» به عنوان یک پدیده طبیعی-تاریخی افزود:

این غار، علاوه بر ارزش‌های تاریخی و فرهنگی، از منظر طبیعی و محیط‌زیستی نیز حائز اهمیت است و می‌تواند به عنوان یک جاذبه شاخص در مسیر گردشگری لرستان معرفی شود. بر همین اساس، برنامه‌ریزی برای بهره‌برداری اصولی و هدفمند از ظرفیت‌های گردشگری این غار در دستور کار قرار گرفته است.

مدیرکل میراث فرهنگی استان، ثبت قانونی این غار را نخستین گام در جهت صیانت از آن و زمینه‌سازی برای معرفی هرچه بهتر به گردشگران داخلی و خارجی دانست و

اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

اجرای پروژه‌های مسئله‌محور، کاربردی و اثربخش را فراهم می‌آورد؛ پروژه‌هایی که می‌توانند پاسخگوی نیازهای عملی و چالش‌های روز کشاورزان، بهره‌برداران و مدیران حوزه منابع طبیعی باشند.

مدیریت ارتباط با جامعه و صنعت دانشگاه لرستان در پایان تأکید کرد: بی‌تردید استمرار این تعاملات سازنده، موجب ارتقای کیفیت تحقیقات، افزایش اثربخشی نتایج پژوهشی و در نهایت، کمک به حل مشکلات موجود در بخش جامعه و صنعت خواهد شد.

گامی نو در توسعه کشاورزی دانش‌بنیان و مدیریت بهینه منابع آب در لرستان؛

اولین سیستم فیلتراسیون مرکز تات لرستان در ایستگاه تحقیقات کشاورزی بروجرد برای اجرای شبکه آبیاری تیپ راه‌اندازی شد

با هدف افزایش بهره‌وری آب، ارتقای کارایی سامانه‌های نوین آبیاری و توسعه الگوهای علمی در بخش کشاورزی، عملیات اجرای نخستین سیستم فیلتراسیون مرکز در ایستگاه تحقیقات کشاورزی بروجرد برای اجرای شبکه آبیاری تیپ آغاز شد؛ اقدامی که به گفته رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان، می‌تواند نقش

مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان برقرار شد.

این نشست با هماهنگی مدیریت ارتباط با جامعه و صنعت دانشگاه و با حضور جمعی از رؤسا و اعضای هیئت علمی دو مجموعه، در سالن جلسات دانشکدگان کشاورزی و منابع طبیعی برگزار شد.

در این نشست، فرهاد نظریان فیروزآبادی رئیس دانشکده کشاورزی، حامد نقوی رئیس دانشکده منابع طبیعی، محمد شاهوردی رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان لرستان و جمعی از اعضای هیئت علمی دو طرف حضور داشتند.

حاضران با تأکید بر همکاری‌های دوجانبه با رویکرد کاربردی، پژوهشی و جامعه‌محور، توسعه پروژه‌های مشترک را ضرورتی اساسی برای پاسخگویی به چالش‌های بخش کشاورزی و منابع طبیعی استان عنوان کردند.

در این نشست، دو مجموعه ضمن اشاره به ظرفیت‌های علمی، پژوهشی و اجرایی موجود، بر استفاده بهینه و هدفمند از توانمندی‌های مشترک برای رفع نیازهای واقعی حوزه کشاورزی تأکید ویژه داشتند.

براساس گزارش مدیریت ارتباط با جامعه و صنعت دانشگاه لرستان، این سطح از تعاملات میان نهادهای علمی و تحقیقاتی، گامی مؤثر در جهت پیوند دانشگاه با جامعه و صنعت محسوب می‌شود؛ چراکه هم‌افزایی ظرفیت‌ها، امکان انتقال دانش از محیط‌های آکادمیک به عرصه اجرا را بیش از پیش فراهم می‌کند.

به گفته مسئولان حاضر در نشست، توسعه این همکاری‌ها نه تنها از موازی‌کاری پژوهشی جلوگیری می‌کند، بلکه زمینه

برنامه‌های نوین در حوزه مدیریت آب، خاک و تولیدات کشاورزی برخوردار است و تلاش ما بر این است که با تکمیل زیرساخت‌ها، زمینه برای اجرای تحقیقات کاربردی تر و متناسب با نیازهای روز بخش کشاورزی فراهم شود، بدون تردید، توسعه این گونه سامانه‌ها می‌تواند به عنوان یک الگوی موفق در اختیار بهره‌برداران، کارشناسان و فعالان بخش کشاورزی قرار گیرد.

شاهوردی ادامه داد: هدف اصلی ما از اجرای این پروژه، صرفاً ایجاد یک زیرساخت فنی نیست، بلکه می‌خواهیم از رهگذر آن، بستری مناسب برای ارتقای آموزش‌های کاربردی، انجام پژوهش‌های مسئله‌محور و ترویج روش‌های صحیح آبیاری در منطقه فراهم شود، هر اندازه بتوانیم در مزارع تحقیقاتی، الگوهای موفق و قابل تعمیم ارائه دهیم، به همان میزان در افزایش بهره‌وری آب و پایداری تولید موفق‌تر خواهیم بود.

وی با اشاره به ضرورت هم‌افزایی بخش‌های مختلف مرکز و پردیس‌های تابعه تصریح کرد: خوشبختانه با همراهی و تعامل خوب همکاران در پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد، روند اجرای این طرح آغاز شده و انتظار می‌رود با تکمیل مراحل اجرایی، زمینه بهره‌برداری مؤثر از شبکه آبیاری تیپ در این ایستگاه فراهم شود، این اقدام نشان‌دهنده عزم مجموعه برای حرکت به سمت استفاده از فناوری‌های نوین و پاسخگویی علمی به چالش‌های بخش کشاورزی است.

رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان با تأکید بر جایگاه ایستگاه تحقیقات کشاورزی بروجرد در اجرای طرح‌های الگویی و تحقیقاتی خاطر نشان کرد: ایستگاه بروجرد از ظرفیت مناسبی برای اجرای

مؤثری در بهبود مدیریت مصرف آب و ارتقای بهره‌وری در مزارع تحقیقاتی و الگویی ایفا کند.

در جریان اجرای این طرح، شاهوردی رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان به همراه نصرالهی رئیس پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد و آسترکی معاون پژوهشی این پردیس، از روند آغاز عملیات و جزئیات فنی اجرای این سامانه بازدید کردند.

شاهوردی در این بازدید با اشاره به اهمیت مدیریت منابع آب در شرایط کنونی، اظهار کرد: با توجه به محدودیت منابع آبی، تغییرات اقلیمی و ضرورت حرکت به سمت کشاورزی بهره‌ور و هوشمند، استفاده از سامانه‌های نوین آبیاری دیگر یک انتخاب نیست، بلکه یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر است.

وی راه‌اندازی اولین سیستم فیلتراسیون مرکز در ایستگاه بروجرد را مقدمه‌ای برای اجرای دقیق و اصولی شبکه آبیاری تیپ و گامی مؤثر در مسیر افزایش راندمان مصرف آب در فعالیت‌های تحقیقاتی و آموزشی عنوان کرد.

شاهوردی افزود: سیستم‌های فیلتراسیون در شبکه‌های آبیاری تیپ، نقشی کلیدی در حفظ کیفیت عملکرد سامانه، جلوگیری از گرفتگی قطره‌چکان‌ها و افزایش دوام و کارایی شبکه دارند، از این رو، اجرای این زیرساخت به عنوان بخشی مهم از توسعه تجهیزات فنی و تحقیقاتی مرکز، با نگاه بلندمدت و با هدف پشتیبانی از برنامه‌های پژوهشی و انتقال یافته‌ها به بخش اجرا در دستور کار قرار گرفته است.

رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان با تأکید بر جایگاه ایستگاه تحقیقات کشاورزی بروجرد در اجرای طرح‌های الگویی و تحقیقاتی خاطر نشان کرد: ایستگاه بروجرد از ظرفیت مناسبی برای اجرای

ارزیابی فناوری‌های نوین و ارائه راهکارهای علمی برای حل مسائل و چالش‌های بخش کشاورزی دارند.

وی افزود: نتایج تحقیقات انجام شده در این ایستگاه‌ها زمانی اثرگذاری واقعی خود را نشان می‌دهد که به شکل مؤثر به مزرعه و واحدهای تولیدی منتقل شود و در اختیار کشاورزان و بهره‌برداران قرار گیرد.

رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان با بازدید از بخش‌های مختلف این ایستگاه، در جریان روند اجرای طرح‌های تحقیقاتی، وضعیت مزارع آزمایشی و برنامه‌های پژوهشی در حوزه محصولات زراعی قرار گرفت و با محققان و کارشناسان این مجموعه به گفت‌وگو پرداخت.

وی با تأکید بر ضرورت تقویت زیرساخت‌های پژوهشی و حمایت از فعالیت‌های تحقیقاتی در استان بیان کرد: توسعه تحقیقات هدفمند و مسئله‌محور می‌تواند نقش مهمی در افزایش بهره‌وری منابع، بهبود عملکرد محصولات کشاورزی و پایداری تولید در استان لرستان ایفا کند.

شاهوردی همچنین با اشاره به ظرفیت‌های اقلیمی و کشاورزی استان گفت: با برنامه‌ریزی علمی، بهره‌گیری از توان محققان و استفاده از یافته‌های پژوهشی، می‌توان زمینه ارتقای تولید و بهبود معیشت کشاورزان را فراهم کرد.

در پایان این بازدید، مسائل و نیازهای ایستگاه تحقیقات کشاورزی سراب چنگایی مورد بررسی قرار گرفت و بر لزوم تقویت همکاری‌های علمی، توسعه طرح‌های تحقیقاتی کاربردی و گسترش فعالیت‌های آموزشی و ترویجی برای انتقال دانش فنی به بخش اجرا تأکید شد.

ترویج فرهنگ مصرف بهینه آب و افزایش بهره‌وری در بخش کشاورزی استان نیز اثرگذار باشد و گفت:

امروز بیش از هر زمان دیگری نیازمند آن هستیم که پژوهش، آموزش و اجرا در کنار یکدیگر قرار گیرند. اجرای این سیستم فیلتراسیون و فراهم شدن بستر آبیاری تیپ در ایستگاه بروجرد، نمونه‌ای روشن از پیوند دانش، فناوری و مدیریت منابع در خدمت توسعه پایدار کشاورزی استان است.

تقویت زیرساخت‌های پژوهشی برای ارتقای کشاورزی استان لرستان؛

توسعه تحقیقات کاربردی؛ راهبردی مؤثر برای افزایش بهره‌وری کشاورزی در لرستان

محمد شاهوردی، رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان لرستان، در جریان بازدید از ایستگاه تحقیقات کشاورزی سراب چنگایی خرم‌آباد بر نقش کلیدی تحقیقات کاربردی در ارتقای بهره‌وری بخش کشاورزی و انتقال دانش به عرصه تولید تأکید کرد.

شاهوردی در این بازدید با اشاره به جایگاه ایستگاه‌های تحقیقاتی در تحقق اهداف علمی و اجرایی کشاورزی استان اظهار داشت: ایستگاه‌های تحقیقاتی به عنوان بازوان علمی مراکز تحقیقات، نقش بسیار مهمی در تولید دانش بومی،

وی افزود: برای تشخیص دقیق گونه‌های آفت و قارچ و تعیین سطح خسارت، انجام آزمایش‌های تخصصی در دستور کار قرار دارد.

این پژوهشگر ارشد تحقیقات بلوط‌های ایران تأکید کرد: در کنار نقش آفات و بیماری‌ها، تنش‌های شدید آبی و خاکی نیز در این منطقه به وضوح مشاهده می‌شود، کاهش رطوبت خاک، تخریب ساختار سطحی و افت سفره‌های زیرزمینی، موجب تضعیف مقاومت طبیعی درختان و افزایش حساسیت آنها نسبت به عوامل زیستی شده است.

توکل ضمن اشاره به اقدام‌های برنامه‌ریزی شده برای ادامه بررسی‌ها تصریح کرد: قرار است در همین ماه و هم‌زمان با فصل خروج حشرات بالغ از تله‌های طعمه‌ای ابداعی برای نمونه‌برداری دقیق سوسک‌های چوب‌خوار استفاده شود تا شناسایی و ارزیابی جامع‌تری صورت گیرد.

وی با هشدار نسبت به گسترش این پدیده افزود: اگر به علل محیطی و زیستی این خشکیدگی‌ها بی‌توجهی شود، می‌تواند به سرعت از یک کانون محدود به بحرانی منطقه‌ای تبدیل شود و زنگ خطر جدی برای جنگل‌های بلوط زاگرس به صدا درآید.

به گفته او، حفاظت مؤثر از جنگل‌های بلوط در گرو پایش مستمر، مدیریت تنش‌های زیست‌محیطی، و اجرای برنامه‌های پیشگیرانه علمی و هماهنگی بین نهادهای مرتبط است.

هشدار کارشناسان درباره تهدیدی بازپدید برای جنگل‌های زاگرس؛

خشکیدگی بلوط‌ها در پیرجد خرم‌آباد؛ زنگ خطر تازه برای اکوسیستم زاگرس

به دنبال دریافت گزارش‌هایی از خشکیدگی نگران‌کننده بلوط‌های جوان در حاشیه جاده پیرجد از توابع بخش مرکزی شهرستان خرم‌آباد، تیمی تخصصی متشکل از کارشناسان مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان، اداره کل منابع طبیعی استان و دانشگاه لرستان با هدف بررسی دقیق ابعاد این پدیده، به منطقه اعزام شد.

مجید توکلی، عضو هیئت علمی بخش تحقیقات جنگل‌ها و مراتع مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان و سرپرست تیم اعزامی، در توضیحاتی اعلام کرد: در بازدید میدانی مشخص شد که خشکیدگی تنها محدود به نهال‌های جوان نیست و تعدادی از درختان کهنسال بلوط نیز تحت تأثیر عوامل خسارت‌زا قرار گرفته‌اند، بررسی‌های اولیه نشان می‌دهد که چند عامل در این رخداد نقش دارند.

به گفته دکتر توکلی، در تعدادی از درختان نشانه‌های فعالیت آفت سوسک چوب‌خوار از خانواده "بوپرستیده" مشاهده شده است. همچنین دو بیماری قارچی شامل قارچ زغالی و قارچ سایتوسپورا در بخش‌هایی از تنه و شاخه‌های آلوده شناسایی شد.

آموزش‌های هدفمند؛ پلی میان مهارت و درآمد

از استعدادیابی تا امنیت غذایی؛ روایت تلاش برای توانمندسازی زنان روستایی لرستان

سنت‌های بومی، مدیریت اقتصاد خانواده و حتی انتقال دانش بومی نسل‌ها بر دوش زنان قرار دارد. با این حال، نبود نظام منسجم برای شناسایی استعدادها، محدود بودن دسترسی به آموزش‌های هدفمند و کمبود بسترهای حمایتی برای تبدیل مهارت به فرصت اقتصادی، سبب شده است که بسیاری از ظرفیت‌های ارزشمند این زنان در سکوت و گمنامی باقی بماند.

به‌عنوان محقق مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی، همواره این دغدغه را داشته‌ام که فعالیت‌های علمی و ترویجی تنها به انتقال دانش فنی محدود نشود، بلکه بتواند مسیری عملی برای تقویت خوداتکایی اقتصادی و اجتماعی زنان روستایی ایجاد کند. بر همین اساس، طی یک سال گذشته تلاش کرده‌ام با طراحی و اجرای مجموعه‌ای از دوره‌های آموزشی-ترویجی در روستاهای مختلف استان لرستان، گامی هرچند کوچک در مسیر شناسایی استعدادها و تقویت توانمندی‌های زنان روستایی بردارم.

آموزش‌های هدفمند؛ پلی میان مهارت و درآمد

در این مدت بیش از ده دوره آموزشی در حوزه‌های مختلف معیشت روستایی برگزار شد. این دوره‌ها تنها با هدف آموزش یک مهارت مشخص طراحی نشده بودند، بلکه رویکرد اصلی آن‌ها ایجاد پیوند میان دانش، مهارت و فرصت‌های واقعی درآمدزایی بود. تلاش کردم فضای این آموزش‌ها به گونه‌ای باشد که زنان روستایی نه صرفاً به عنوان شرکت‌کننده در یک کلاس آموزشی، بلکه به عنوان بازیگران فعال توسعه محلی دیده شوند.

در جریان این فعالیت‌ها، آنچه بیش از هر چیز جلب توجه می‌کرد، وجود استعدادها قابل توجه در میان زنان روستایی بود؛ استعدادهایی در حوزه‌های هنری، مدیریتی، خلاقیت‌های بومی و حتی کارآفرینی که تنها نیازمند هدایت

زنان روستایی لرستان همواره بخشی از ستون‌های نامرئی اما استوار معیشت و فرهنگ این سرزمین بوده‌اند. در بسیاری از روستاها، بخش مهمی از فعالیت‌های تولیدی، حفظ سنت‌های بومی، مدیریت اقتصاد خانواده و حتی انتقال دانش بومی نسل‌ها بر دوش زنان قرار دارد. با این حال، نبود نظام منسجم برای شناسایی استعدادها، محدود بودن دسترسی به آموزش‌های هدفمند و کمبود بسترهای حمایتی برای تبدیل مهارت به فرصت اقتصادی، سبب شده است که بسیاری از ظرفیت‌های ارزشمند این زنان در سکوت و گمنامی باقی بماند.

، سمیه حیدرئزاد محقق بیابان‌زدایی پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی شهرستان بروجرد در یادداشتی روایت‌گر تلاش زنان روستایی لرستان شد تا با تحقق شعار توانمندسازی با آموزش‌های هدفمند، پلی میان مهارت و درآمد ایجاد کند.

زنان روستایی؛ ظرفیت‌های خاموش توسعه محلی

زنان روستایی لرستان همواره بخشی از ستون‌های نامرئی اما استوار معیشت و فرهنگ این سرزمین بوده‌اند. در بسیاری از روستاها، بخش مهمی از فعالیت‌های تولیدی، حفظ

افق پیش‌رو در این مسیر، تنها به گسترش آموزش‌های مهارتی محدود نمی‌شود. یکی از برنامه‌هایی که با جدیت دنبال می‌کنم، احیای صنایع دستی بومی و هویت‌بخش لرستان است. در میان این صنایع، گلیم‌بافی و جاجیم‌بافی اصیل لری جایگاه ویژه‌ای دارند؛ هنرهایی که ریشه در تاریخ و فرهنگ این سرزمین دارند، اما در سال‌های اخیر تا حدی به فراموشی سپرده شده‌اند.

در این رویکرد، هدف تنها بازتولید طرح‌های قدیمی نیست، بلکه تلاش می‌شود با الهام از طبیعت غنی لرستان—از چشمه‌سارها و کوهستان‌ها تا دشت‌های وسیع—نقوشی تازه و خلاقانه طراحی شود تا این صنایع دستی بتوانند علاوه بر حفظ اصالت، با سلیقه بازار امروز نیز هماهنگ شوند.

در کنار این برنامه، ایده شکل‌گیری برندهای محلی برای هر روستا نیز به صورت نمادین آغاز شده است. در این الگو، هر روستا می‌تواند با تکیه بر ویژگی‌های فرهنگی و هنری خود، هویت خاصی در تولید صنایع دستی یا محصولات بومی پیدا کند و آن را به بازارهای گسترده‌تر معرفی کند.

زنان روستا و نقش راهبردی در امنیت غذایی

باور دارم که زنان روستایی می‌توانند در کنار مردان، نقش بسیار مهمی در تأمین امنیت غذایی ایفا کنند. امنیت غذایی تنها به کشت و زرع در مزرعه محدود نمی‌شود؛ بلکه مجموعه‌ای از فعالیت‌ها از تولید و فرآوری تا نگهداری، کاهش ضایعات و مدیریت منابع را دربر می‌گیرد.

در بسیاری از این عرصه‌ها، زنان نقش کلیدی دارند؛ از فرآوری محصولات کشاورزی و تولید محصولات خانگی گرفته تا پرورش دام سبک، نگهداری طیور بومی، مدیریت مصرف آب و خاک در مقیاس خانگی و حتی مشارکت در بسته‌بندی و عرضه محصولات کشاورزی. پیوند دادن صنایع

آموزش و اعتماد به نفس بودند. بسیاری از این زنان پیش از آن فرصت بروز توانایی‌های خود را نیافته بودند، اما با فراهم شدن فضایی مناسب، توانستند توانمندی‌های خود را به شکلی ملموس نشان دهند.

الگوی «زنان موفق، مربیان زنان دیگر»

یکی از مهم‌ترین محورهای فعالیت‌ها، حرکت به سمت ایجاد شبکه‌های یادگیری محلی و تعاونی‌های خرد زنان روستایی بود. تجربه نشان داده است که توانمندسازی زمانی پایدار می‌شود که دانش و تجربه درون خود جامعه محلی بازتولید شود. بر همین اساس، تلاش شد زنانی که پس از طی دوره‌ها موفق به راه‌اندازی فعالیت‌های کوچک تولیدی یا خدماتی شده‌اند، به عنوان مربی و الگوی عملی برای سایر زنان روستا معرفی شوند.

الگوی «زنان موفق، مدرسان زنان دیگر» نه تنها هزینه‌های آموزشی را کاهش می‌دهد، بلکه حس اعتماد، همبستگی و خودباوری را در میان زنان روستایی تقویت می‌کند. زمانی که یک زن روستایی موفقیت هم‌روستایی خود را از نزدیک می‌بیند، باور به امکان پیشرفت برای او نیز تقویت می‌شود. این تجربه‌ها به تدریج فرهنگ همیاری، مشارکت و یادگیری جمعی را در جامعه روستایی تقویت می‌کند.

نتیجه این رویکرد، افزایش سطح آگاهی، تقویت مهارت‌های عملی و شکل‌گیری فعالیت‌های کوچک اقتصادی در برخی از روستاها بوده است؛ فعالیت‌هایی که هرچند در آغاز راه قرار دارند، اما می‌توانند به تدریج به منابع پایدار درآمد برای خانواده‌های روستایی تبدیل شوند.

احیای صنایع دستی بومی؛ پیوند هویت فرهنگی با اقتصاد روستا

با هدف ارتقای مدیریت مزرعه و انتقال یافته‌های تحقیقاتی به بهره‌برداران؛

تأکید رئیس بخش تحقیقات گیاه پزشکی مرکز تات لرستان بر مدیریت تلفیقی آفات و بیماری‌های کلزا

روز مزرعه با موضوع «مدیریت تلفیقی کنترل آفات و بیماری‌های کلزا» با حضور کارشناسان، بهره‌برداران و کشاورزان پیشرو در مزرعه کلزای آقای ایمانی در روستای کبودلر از توابع مرکز جهاد کشاورزی زاغه شهرستان خرم‌آباد برگزار شد.

روشنک قربانی، عضو هیئت علمی و رئیس بخش تحقیقات گیاه پزشکی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان، در این برنامه با اشاره به اهمیت مدیریت علمی مزارع کلزا اظهار کرد: کلزا یکی از محصولات مهم در الگوی کشت و تأمین روغن مورد نیاز کشور است و مدیریت صحیح آفات، بیماری‌ها و علف‌های هرز در این محصول نقش تعیین‌کننده‌ای در افزایش عملکرد و پایداری تولید دارد.

وی با تأکید بر رویکرد مدیریت تلفیقی در کنترل عوامل خسارت‌زا افزود: در مدیریت مزارع کلزا باید مجموعه‌ای از روش‌های زراعی، بیولوژیک و در صورت لزوم شیمیایی به صورت هماهنگ و اصولی به کار گرفته شود تا ضمن کنترل مؤثر آفات و بیماری‌ها، از بروز خسارات اقتصادی و مصرف بی‌رویه سموم نیز جلوگیری شود.

دستی با بسته‌بندی و معرفی محصولات بومی نیز می‌تواند ارزش افزوده قابل توجهی برای اقتصاد روستا ایجاد کند.

افق آینده در این مسیر، ارتقای سطح آگاهی، مهارت و مشارکت زنان روستایی است تا بتوانند به عنوان بازوی توانمند نظام کشاورزی و تغذیه پایدار در روستاها ایفای نقش کنند.

نگاهی به آینده

لرستان سرشار از زنانی باهوش، پرتلاش و دارای استعدادهای فراوان است؛ استعدادهایی که بسیاری از آنها هنوز فرصت دیده شدن نیافته‌اند. تجربه یک سال گذشته نشان داد که مسئله اصلی، کمبود ظرفیت در میان زنان روستایی نیست، بلکه کمبود نگاه حمایتی، زیرساخت‌های آموزشی و مسیرهای هدایت‌کننده است.

با استعدادیابی دقیق، ارائه آموزش‌های کاربردی و بازارمحور، احیای صنایع دستی هویت‌بخش و شکل‌گیری تعاونی‌های زنان روستایی، می‌توان این ظرفیت عظیم را به یکی از موتورهای محرک توسعه روستایی تبدیل کرد.

آرمان من روزی است که هر زن روستایی در لرستان نه تنها مدیر سفره خانواده خود باشد، بلکه در تأمین امنیت غذایی روستا و حتی استان نیز به عنوان شریکی توانمند و اثرگذار در کنار مردان این سرزمین شناخته شود؛ روزی که توسعه روستاها با مشارکت فعال زنان، معنایی عمیق‌تر و پایدارتر پیدا کند.

آموزش در عرصه تولید؛ دیناروند کانون آموزش

برگزاری دوره آموزش عملی کارشناسان و بهره‌برداران شهرستان خرم‌آباد

با همکاری معاونت آموزش مرکز تات لرستان و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان خرم‌آباد، کارگاه آموزشی تناوب غلات و گیاهان علوفه‌ای با حضور میدانی نامداری و رفیعی برگزار شد.

در ابتدای این برنامه، نامداری محقق معین مرکز تات لرستان با ارائه آماری از اراضی دیم سطح استان و وضعیت نزولات جوی و پراکنش آن و لزوم تغییر نگرش بهره‌برداران جهت اجرای کشاورزی پایدار، مزایای بی‌شمار تناوب گیاهان علوفه‌ای و غلات از جمله پایداری اکوسیستم خصوصاً تقویت پایداری تولید گندم و افزایش ماده آلی خاک، بهبود معیشت و افزایش درآمد کشاورزان، تأمین علوفه مغذی برای دام و ارتقاء امنیت غذایی را برشمرد و انواع گونه‌های گیاهان علوفه‌ای قابل استفاده برای این روش زراعی را معرفی نمود.

نامداری با اشاره به مشکلات عوامل خسارتزای رایج در گندمزارهای استان به‌واسطه سیستم تک‌کشتی رایج و مشکلات ناشی از مصرف حجم بالای سموم آفتکش و تبعات منفی استفاده بی‌رویه و غیراصولی از این ترکیبات شیمیایی خطرناک برای سلامت و محیط زیست، تناوب زراعی را روشی کم‌هزینه، ایمن، کاربردی و سلامت محور

قربانی در ادامه به اهمیت پایش مستمر مزارع اشاره کرد و گفت: شناسایی به‌موقع آفات، بیماری‌ها و علف‌های هرز و اجرای اقدامات مدیریتی در زمان مناسب از مهم‌ترین اصول مدیریت تلفیقی است که می‌تواند نقش مؤثری در حفظ سلامت مزرعه و افزایش بهره‌وری تولید داشته باشد.

وی همچنین بر اهمیت آموزش‌های میدانی و تعامل مستقیم محققان با کشاورزان تأکید کرد و افزود: برگزاری روزهای مزرعه فرصت مناسبی برای انتقال دانش فنی، ارائه توصیه‌های کاربردی و تبادل تجربیات میان محققان، کارشناسان و کشاورزان فراهم می‌کند.

در ادامه این برنامه، آقای ایمانی، کلزاکار این مزرعه، تجربیات عملی خود در زمینه مدیریت آفات و بیماری‌های کلزا و همچنین نحوه مدیریت تغذیه مزرعه را با بهره‌برداران حاضر در میان گذاشت و به بیان نکاتی درباره شیوه‌های موفق مدیریت مزرعه پرداخت.

این روز مزرعه با حضور کشاورزان، کارشناسان مرکز جهاد کشاورزی، مددکاران ترویجی و بهره‌برداران منطقه در تاریخ ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۵ در روستای کبودلر از توابع مرکز جهاد کشاورزی زاغه شهرستان خرم‌آباد برگزار شد و طی آن توصیه‌های فنی لازم در زمینه مدیریت تلفیقی آفات، بیماری‌ها و علف‌های هرز کلزا به کشاورزان ارائه شد.

هماهنگی و اجرای این دوره بر عهده امیدی مقدم کارشناس اداره آموزش بهره‌برداران معاونت آموزش مرکز تات لرستان بود.

در راستای تقویت ارتباط بین تحقیق و اجرا؛

تأکید بر توسعه تحقیقات مسئله‌محور و تسریع در انتقال یافته‌های حوزه خاک و آب

نشست هم‌اندیشی معاون پژوهش، فناوری و انتقال یافته‌ها با رئیس و محققان بخش تحقیقات خاک و آب در محل دفتر ریاست این بخش برگزار شد.

در این نشست، چمن‌پیرا با تأکید بر اهمیت جایگاه تحقیقات خاک و آب در توسعه پایدار کشاورزی اظهار کرد: مدیریت بهینه منابع خاک و آب از مهم‌ترین محورهای پایداری تولید در بخش کشاورزی است و پژوهش‌های این حوزه می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در ارتقای بهره‌وری، حفاظت از منابع پایه و پاسخگویی به چالش‌های محیطی ایفا کند.

وی افزود: لازم است نتایج تحقیقات انجام‌شده در این بخش با رویکرد مسئله‌محور و کاربردی به عرصه‌های اجرایی منتقل شود تا کشاورزان و بهره‌برداران بتوانند از یافته‌های علمی برای بهبود مدیریت مزرعه و افزایش بهره‌وری استفاده کنند.

و اثرگذار جهت کاهش جمعیت برخی از عوامل خسارت‌زای مهم مزارع گندم، عنوان و کشاورزان پرتلاش حاضر در برنامه را به رعایت این اصل از کشاورزی پایدار ترغیب نمود.

در ادامه، رفیعی عضو هیئت علمی مرکز تات لرستان و محقق مدعو نسبت به تشریح معایب کشاورزی مرسوم و ادوات رایج در این روش خصوصاً گاوآهن برگرداندار، لزوم استفاده از سیستم کم‌خامورزی و حتی بی‌خاکورزی، گیاهان علوفه‌ای مناسب اقلیم استان، روش زراعت آن‌ها، میزان بذر مصرفی در واحد سطح و زمان برداشت آن‌ها اقدام و آموزش‌های لازم را به تفصیل ارائه نمود.

رفیعی با اشاره به مزایای کشت مخلوط گیاهان علوفه‌ای و غلات، اجرای موفق این روش در دیمزارهای استان لرستان را نشانه امکان اجرای این روش دانست و ضمن بازدید از مزارع پایلوت منطقه دیناروند، نکات آموزشی لازم را به‌صورت میدانی ارائه نمود.

بخش پایانی این رویداد به بازدید میدانی محققین معین و مدعو، بهره‌برداران و کارشناسان از دو قطعه مزرعه الگویی تحت کشت نخود علوفه‌ای و کشت مخلوط ماشک و جو و پاسخگویی محققین به سؤالات حضار اختصاص یافت.

این رویداد با هماهنگی و همکاری معاونت آموزش مرکز تات لرستان و ادارات ترویج و بهبود تولیدات گیاهی جهاد کشاورزی و با حضور رئیس، کارشناسان موضوعی، مروجین پهنه، جمع‌کنی از بهره‌برداران زیربخش زراعت و دام حوزه عمل دیناروند و کارشناسان زراعت و ترویج مراکز جهاد کشاورزی ۱۲ گانه تابعه مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان خرم‌آباد به میزبانی مرکز جهاد کشاورزی دیناروند در روستای سراب یاس برگزار شد.

انتقال یافته‌های تحقیقاتی به باغ‌های انار لرستان؛

تشریح راهکارهای علمی افزایش عملکرد انار و کنترل کرم گلوگاه

رویداد آموزشی - ترویجی «روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی» با محوریت بررسی ارتباط عملکرد و عناصر غذایی برگ با خواص فیزیکی و شیمیایی خاک در باغات انار و معرفی روش‌های کاربردی مدیریت کرم گلوگاه انار، در ویسیان برگزار شد.

این برنامه در مرکز جهاد کشاورزی ویسیان شهرستان چگنی و در باغ انار آقای حمید حمیدی واقع در روستای شوراب محمودوند، با حضور جمعی از باغداران منطقه، کارشناسان جهاد کشاورزی و محققان مرکز تحقیقات برگزار شد.

مراد قنبرپوری محقق ارشد بخش تحقیقات خاک و آب مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان، در این رویداد با اشاره به نقش مدیریت تغذیه‌ای در افزایش عملکرد باغ‌های انار اظهار کرد: نتایج تحقیقات نشان می‌دهد بین عناصر غذایی موجود در برگ درختان و میزان عملکرد و کیفیت میوه ارتباط مستقیم وجود دارد، اگر باغداران بر اساس نتایج آزمون خاک و برگ اقدام به مصرف متعادل کودهای ماکرو و میکرو کنند، می‌توانند علاوه بر افزایش عملکرد، کیفیت میوه را نیز به طور محسوسی بهبود دهند.

معاون پژوهش، فناوری و انتقال یافته‌ها همچنین بر تقویت همکاری‌های علمی، اجرای طرح‌های پژوهشی هدفمند و توسعه برنامه‌های انتقال یافته‌ها تأکید کرد.

در ادامه این نشست، عبدی رئیس بخش تحقیقات خاک و آب با ارائه گزارشی از فعالیت‌ها و برنامه‌های پژوهشی این بخش گفت: بخش تحقیقات خاک و آب با بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی پژوهشگران و اجرای طرح‌های تحقیقاتی متنوع، در تلاش است راهکارهای علمی و عملی برای مدیریت پایدار منابع خاک و آب ارائه دهد.

وی افزود: تمرکز بر موضوعاتی همچون افزایش بهره‌وری مصرف آب، حفظ حاصلخیزی خاک، مدیریت پایدار منابع و ارائه الگوهای مناسب برای شرایط اقلیمی منطقه از جمله محورهای اصلی فعالیت‌های تحقیقاتی این بخش است.

در بخش دیگری از این نشست، محققان بخش تحقیقات خاک و آب به بیان دیدگاه‌ها، پیشنهادها و چالش‌های موجود در حوزه تحقیقات پرداختند و درباره راهکارهای تقویت فعالیت‌های پژوهشی، توسعه همکاری‌های بین‌بخشی و تسهیل در انتقال یافته‌های تحقیقاتی به بخش اجرا تبادل نظر کردند.

این نشست با هدف هم‌افزایی علمی، بررسی ظرفیت‌های پژوهشی و برنامه‌ریزی برای توسعه فعالیت‌های تحقیقاتی در حوزه خاک و آب برگزار شد.

برگزاری چنین رویدادهای انتقال یافته‌های تحقیقاتی، گامی مؤثر در جهت ارتقای دانش فنی باغداران و حرکت به سوی کشاورزی دانش‌بنیان در باغات انار شهرستان چگنی به شمار می‌رود.

در قالب کاروان ترویجی؛ مدیریت داشت گندم در مرکز جهاد کشاورزی زاغه؛

تأکید رئیس بخش تحقیقات گیاه‌پزشکی مرکز تات لرستان بر ضرورت پایش و مبارزه به‌موقع با سن گندم

کاروان ترویجی «مدیریت داشت گندم با محوریت مبارزه با سن گندم» با حضور بهره‌برداران، کارشناسان و محققان بخش کشاورزی در مزرعه اصلی سایت گندم روستای کبودلر از توابع مرکز جهاد کشاورزی زاغه شهرستان خرم‌آباد برگزار شد.

روشنک قربانی، عضو هیئت علمی و رئیس بخش تحقیقات گیاه‌پزشکی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان، در این برنامه با اشاره به اهمیت مدیریت به‌موقع عوامل خسارت‌زا در مزارع گندم اظهار کرد: سن گندم یکی از مهم‌ترین آفات این محصول راهبردی است که در صورت عدم پایش و کنترل به‌موقع، می‌تواند خسارات قابل توجهی به عملکرد و کیفیت محصول وارد کند.

وی با تأکید بر ضرورت اجرای برنامه‌های مدیریت تلفیقی آفات افزود: کنترل اصولی سن گندم، به‌ویژه سن مادر در

وی با تأکید بر اهمیت شناخت ویژگی‌های خاک در باغداری علمی افزود: اگرچه درخت انار به عنوان درختی نسبتاً مقاوم به خشکی شناخته می‌شود، اما برای دستیابی به تولید اقتصادی و پایدار، خاک باید از نظر فیزیکی و شیمیایی در وضعیت متعادل قرار داشته باشد، انجام آزمون‌های دوره‌ای خاک و مدیریت صحیح مواد آلی، از مهم‌ترین اقداماتی است که باغداران باید به آن توجه ویژه داشته باشند.

در ادامه این برنامه، روشنک قربانی، عضو هیئت علمی و رئیس بخش تحقیقات گیاه‌پزشکی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان، به تشریح روش‌های مدیریت آفات در باغ‌های انار پرداخت و گفت: کرم گلوگاه انار مهم‌ترین و مخرب‌ترین آفت باغ‌های انار در بسیاری از مناطق کشور از جمله لرستان است و کنترل موفق آن تنها با یک روش امکان‌پذیر نیست.

وی افزود: مدیریت تلفیقی آفات یا IPM مؤثرترین راهکار برای کاهش خسارت این آفت است، در این روش مجموعه‌ای از اقدامات شامل مدیریت بهداشتی باغ، جمع‌آوری و امحای میوه‌های آلوده، استفاده از روش‌های مکانیکی و بیولوژیک و در صورت ضرورت کاربرد هدفمند سموم توصیه می‌شود.

قربانی تأکید کرد: اجرای صحیح این روش‌ها با مشارکت و آگاهی باغداران می‌تواند به شکل قابل توجهی از میزان خسارت کرم گلوگاه بکاهد و سلامت محصول را افزایش دهد.

در پایان این رویداد، باغداران حاضر ضمن بازدید میدانی از باغ و طرح پرسش‌های تخصصی، با آخرین یافته‌های پژوهشی و توصیه‌های کاربردی محققان آشنا شدند.

اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

رئیس بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان؛

مدیریت علمی مزارع گندم/ افزایش عملکرد و پایداری تولید

رئیس بخش تحقیقات زراعی و باغی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان با تأکید بر ضرورت مدیریت علمی مزارع گندم، رعایت تاریخ مناسب کشت، تنظیم اصولی آبیاری به ویژه در فصل بهار و اجرای برنامه تغذیه متعادل را از مهم ترین عوامل افزایش عملکرد و کاهش خسارات آفات و بیماری ها عنوان کرد.

منوچهر سیاح فر عضو هیئت علمی بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی مرکز در حاشیه برگزاری کاروان ترویجی با موضوع «مدیریت سن گندم» در شهرستان خرم آباد اظهار کرد: انتقال یافته های علمی و نتایج تحقیقات به عرصه تولید یکی از مهم ترین راهکارهای ارتقای بهره وری در بخش کشاورزی است و برگزاری برنامه های ترویجی و کارگاه های تخصصی می تواند نقش مؤثری در افزایش دانش فنی کشاورزان و بهبود مدیریت مزارع داشته باشد.

وی با اشاره به اهمیت زمان بندی صحیح عملیات زراعی افزود: انتخاب تاریخ مناسب کشت و مدیریت دقیق آبیاری در مزارع آبی، به ویژه رعایت فاصله زمانی صحیح میان نوبت های آبیاری، از عوامل کلیدی در دستیابی به عملکرد مطلوب گندم به شمار می رود. به گفته وی، شرایط اقلیمی

مراحل اولیه فعالیت این آفت در مزارع، نقش تعیین کننده ای در کاهش جمعیت نسل های بعدی و جلوگیری از خسارت اقتصادی دارد. از این رو پایش مستمر مزارع، شناسایی زمان مناسب مبارزه و استفاده هدفمند از روش های کنترلی از جمله توصیه های مهم فنی در این زمینه است.

قربانی بر نقش آموزش های میدانی در افزایش آگاهی بهره برداران تأکید کرد و گفت: برگزاری کاروان های ترویجی و حضور محققان در کنار کشاورزان، زمینه انتقال مستقیم یافته های تحقیقاتی و توصیه های علمی به عرصه تولید را فراهم می کند و موجب ارتقای مدیریت مزارع و کاهش خسارات عوامل زیان آور می شود.

وی همچنین خاطرنشان کرد: کشاورزان با همکاری کارشناسان و انجام بازدیدهای منظم از مزارع می توانند در زمان مناسب نسبت به کنترل آفات اقدام کنند و با رعایت اصول مدیریت مزرعه، ضمن حفظ عملکرد محصول، از بروز خسارات گسترده جلوگیری کنند.

در این کاروان ترویجی که با حضور کشاورزان پیشرو، مددکاران ترویجی، شوراهای دهیاران روستا، بهره برداران منطقه، مسئول مرکز جهاد کشاورزی زاغه و کارشناسان بخش کشاورزی برگزار شد، توصیه های فنی لازم درباره مدیریت آفات و به ویژه سن گندم به صورت میدانی برای کشاورزان ارائه شد.

این برنامه در تاریخ ۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۵ در مزرعه اصلی سایت گندم روستای کبودلر مرکز جهاد کشاورزی زاغه شهرستان خرم آباد با هدف افزایش آگاهی بهره برداران و بهبود مدیریت مزارع گندم منطقه برگزار شد.

این برنامه با مشارکت مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان خرم‌آباد، مرکز جهاد کشاورزی کمالوند و همراهی کارشناسان حوزه‌های ترویج، زراعت و حفظ نباتات برگزار شد و حدود ۸۰ تا ۹۰ نفر از کشاورزان منطقه در آن حضور داشتند.

در ابتدای این برنامه، جواد سپهوند مدیر جهاد کشاورزی شهرستان خرم‌آباد، ضمن تبریک روز روابط عمومی به عنوان روز ارتباطات و آگاهی، به تشریح اهداف و فلسفه اجرای کاروان‌های ترویجی پرداخت و اظهار کرد: این برنامه‌ها با هدف انتقال آخرین یافته‌های علمی و تحقیقاتی به سطح مزرعه و بهره‌گیری مستقیم کشاورزان از دانش روز برگزار می‌شوند.

وی با تأکید بر اهمیت دستیابی به کشاورزی پایدار و تحقق امنیت غذایی، اظهار داشت: رسیدن به تولید مطلوب و پایدار در بخش کشاورزی مستلزم توجه همزمان به دو مقوله مهم «به‌نژادی» و «به‌زراعی» است و مدیریت صحیح مزرعه نقش تعیین‌کننده‌ای در افزایش عملکرد، ارتقای کیفیت محصول و کاهش خسارات دارد.

در ادامه این کاروان ترویجی، منوچهر سیاح‌فر عضو هیئت علمی و رئیس بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی مرکز تات لرستان با اشاره به نامگذاری سال جاری از سوی دکتر گل‌محمدی رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی (تات) به عنوان «سال آموزش و ترویج»، به بیان نکات تخصصی و فنی در حوزه مدیریت داشت گندم پرداخت.

وی در سخنان خود، مهم‌ترین محورهای فنی مرتبط با مدیریت مزارع گندم را تشریح کرد که از جمله آن‌ها می‌توان به مدیریت صحیح آبیاری در مرحله داشت گندم آبی، کنترل به‌موقع علف‌های هرز، توجه به تاریخ مصرف

فصل بهار علاوه بر تقویت رشد و توسعه گیاه، می‌تواند زمینه افزایش جمعیت آفات و بروز برخی بیماری‌ها را نیز فراهم کند؛ از این رو مدیریت صحیح مزرعه در این مقطع زمانی اهمیت ویژه‌ای دارد.

سیاح‌فر مدیریت تغذیه گیاه را نیز از ارکان اصلی تولید پایدار گندم دانست و تصریح کرد: مصرف اصولی کودهای سرک در سه مرحله رشد، همراه با اجرای برنامه‌های کودآبیاری و محلول‌پاشی ترکیباتی مانند اسیدهای آمینه و اوره در زمان مناسب، می‌تواند نقش قابل توجهی در بهبود رشد رویشی، افزایش کیفیت دانه و ارتقای عملکرد نهایی محصول داشته باشد.

رئیس بخش تحقیقات زراعی و باغی مرکز تحقیقات استان در پایان تأکید کرد: بهره‌گیری از دانش فنی روز و اجرای توصیه‌های علمی در مدیریت مزارع گندم، نه تنها موجب افزایش عملکرد و کاهش خسارات آفات و بیماری‌ها می‌شود، بلکه گامی مؤثر در جهت پایداری تولید و امنیت غذایی کشور به شمار می‌آید.

با هدف ارتقای بهره‌وری و کاهش خسارات آفات؛

آموزش مدیریت داشت گندم در قالب کاروان ترویجی در شهرستان خرم‌آباد

اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

تلاش‌ها و زحمات تمامی عوامل اجرایی، از جمله کارشناسان حوزه‌های حفظ نباتات، زراعت و ترویج، قدردانی کرد و به پرسش‌های مطرح شده از سوی بهره‌برداران پاسخ داد.

برگزاری این کاروان ترویجی، در راستای افزایش سطح آگاهی و دانش فنی کشاورزان، ترویج یافته‌های علمی در عرصه، تقویت مدیریت مزرعه و تحقق کشاورزی پایدار انجام شد و با استقبال مطلوب بهره‌برداران منطقه کمالوند همراه بود.

همچنین این مراسم به صورت زنده و برخط از شبکه برکت استان لرستان پخش شد که این امر زمینه بهره‌مندی گسترده‌تر کشاورزان و مخاطبان از مباحث آموزشی و تخصصی ارائه شده را فراهم کرد.

در این برنامه، جمعی از مسئولان و کارشناسان بخش کشاورزی استان و شهرستان حضور داشتند که از جمله آنان می‌توان به زهرا امیری مدیر اداره ترویج استان، افسانه قربانی معاون اداره ترویج استان، جواد سپهوند مدیر جهاد کشاورزی شهرستان خرم‌آباد، منوچهر سیاح‌فر عضو هیئت علمی و رئیس بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی مرکز تحقیقات کشاورزی استان، طاهر فرهادی‌نژاد عضو هیئت علمی و محقق معین مرکز تحقیقات کشاورزی استان، وهاب رحیمی مدیر حفظ نباتات استان، قباد بور مسئول تولیدات گیاهی مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان خرم‌آباد، سمیه کاظمی مسئول اداره ترویج شهرستان و نیز خانم‌ها بهادری و مهدی‌زاده کارشناسان اداره ترویج جهاد کشاورزی شهرستان خرم‌آباد اشاره کرد.

سموم، زمان مناسب سم‌پاشی، انتخاب نوع سم برای علف‌های هرز باریک‌برگ و پهن‌برگ، کالیبراسیون صحیح سم‌پاش‌ها، تغذیه اصولی گندم با استفاده از کودهای آلی بر اساس آزمون خاک، محلول‌پاشی عناصر ریزمغذی در مزارع دیم و نیز زمان مناسب مبارزه با آفت سن گندم در مراحل سن مادر و پوره اشاره کرد.

در بخش دیگری از این برنامه، وهاب رحیمی مدیر حفظ نباتات استان با ارائه آماری از وضعیت مبارزه با آفت سن گندم در شهرستان خرم‌آباد، اعلام کرد: تاکنون در حدود ۲۷ هزار هکتار از اراضی این شهرستان عملیات مبارزه با سن مادر انجام شده که این اقدام، موفقیت‌آمیز و مؤثر ارزیابی می‌شود.

وی با تقدیر از عملکرد شبکه‌های مراقبت و پیش‌آگاهی مراکز جهاد کشاورزی شهرستان، خاطرنشان کرد: در صورت کنترل به موقع سن مادر، می‌توان از ۷۰ تا ۱۰۰ درصد جمعیت پوره‌ها پیشگیری کرد که این موضوع نقش بسیار مهمی در کاهش خسارات وارده به مزارع گندم و حفظ کیفیت محصول دارد.

مدیر حفظ نباتات استان همچنین بر ضرورت نمونه‌برداری دقیق و مستمر از مزارع، بر اساس دستورالعمل‌های فنی حفظ نباتات تأکید کرد و آن را یکی از ارکان اصلی مدیریت موفق آفت سن گندم دانست.

در ادامه برنامه، آقای زرین‌زاده از کشاورزان پیشرو منطقه، به طرح مسائل، دغدغه‌ها و چالش‌های موجود در مسیر تولید و تأمین امنیت غذایی پرداخت و بر لزوم حمایت‌های فنی، آموزشی و پشتیبانی مستمر از کشاورزان تأکید کرد.

در پایان این کاروان ترویجی، زهرا امیری مدیر اداره ترویج استان، ضمن تقدیر از حضور و مشارکت فعال کشاورزان از

همچنین در راستای ترویج فرهنگ خودکفایی خانوار و گسترش مصرف محصولات سالم در جوامع محلی، بسته‌های بذر سبزیجات رایگان میان شرکت کنندگان توزیع شد تا هر یک از بانوان بتوانند در منازل خود باغچه‌های سلامت خانگی را ایجاد و مدیریت کنند.

به گفته مسئول ترویج مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان ازنا، اجرای چنین طرح‌هایی ضمن کاهش هزینه‌های معیشت خانوار، زمینه‌ساز افزایش امنیت غذایی، ارتقای سلامت عمومی و توانمندسازی اقتصادی بانوان روستایی خواهد بود.

این دوره آموزشی با حضور مسئول مرکز خدمات کشاورزی آشورآباد، کارشناسان مرکز تات لرستان و فعالان محلی برگزار شد و مورد استقبال گسترده بانوان بهره‌بردار قرار گرفت.

بر اساس برنامه‌ریزی صورت گرفته، طرح «باغچه‌های سلامت» در ماه‌های آتی به عنوان یکی از محورهای اصلی فعالیت‌های ترویجی در سایر روستاهای شهرستان ازنا نیز توسعه خواهد یافت.

طنین آموزش در بهار ۱۴۰۵؛

برگزاری نخستین دوره آموزشی بهره‌برداران در سال جدید

به همت معاونت آموزش مرکز تات لرستان و با هدف ارتقاء توانمندی بهره‌برداران کشاورزی، نخستین دوره آموزشی

در چارچوب برنامه‌های ترویجی جهاد کشاورزی ازنا و با هدف تقویت اقتصاد خانوارهای روستایی؛

توانمندسازی بانوان روستای داود پیغمبر در تولید محصولات سالم و استقرار باغچه‌های سلامت

در این برنامه، جمعی از بانوان روستا با مبانی علمی و عملی تولید سبزیجات سالم، بهره‌وری خاک و کاهش ضایعات آشنا شدند.

در راستای اجرای برنامه‌های ملی ترویج کشاورزی پایدار و حمایت از نقش‌آفرینی زنان روستایی، کارگاه آموزشی-ترویجی با محوریت «باغچه‌های سلامت» در روستای داود پیغمبر شهرستان ازنا برگزار شد.

این برنامه با همکاری پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی شهید زارع الیگودرز، مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان ازنا و با حضور جمعی از بانوان روستا، کارشناسان فنی و فعالان حوزه کشاورزی سالم انجام شد.

در جریان این کارگاه میدانی، کارشناسان حوزه ترویج و تحقیقات کشاورزی به تشریح موضوعاتی همچون راهکارهای کاهش ضایعات در چرخه تولید، بهبود بهره‌وری منابع خاک، روش‌های کاشت سبزیجات خانگی سالم، و اصول تغذیه گیاهی در مقیاس خرد خانگی پرداختند.

استمرار برگزاری دوره‌های آموزشی متناسب با فصل اختصاص یافت.

این دوره آموزشی با پیگیری مجدانه اداره آموزش بهره‌برداران معاونت آموزش و هماهنگی و اجرای مطلوب امیدی‌مقدم کارشناس آن اداره به میزبانی مرکز جهاد کشاورزی علی‌آباد از توابع شهرستان سلسله برگزار شد.

در سال آموزش و ترویج؛ آموزش‌های مهارتی در بخش کشاورزی تقویت می‌شود؛

آغاز دوره سنجش مهارت کشاورزی ویژه فصل بهار در پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد

نخستین جلسه دوره‌های سنجش مهارت فصل بهار در پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد با حضور ۳۰ نفر از فراگیران برگزار شد.

امیر ثقلینی معاون آموزش پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد با اعلام این خبر گفت: جلسه نخست این دوره به عنوان جلسه توجیهی برگزار شد و در آن شرکت‌کنندگان با اهداف، سرفصل‌ها، شیوه برگزاری کلاس‌ها و روند ارزیابی دوره آشنا شدند.

وی افزود: این دوره آموزشی به صورت مستمر و در قالب ۲۰ جلسه آموزشی در محل این پردیس برگزار می‌شود و

بهره‌برداران در شهرستان سلسله و با حضور میدانی نامداری و شاهرخی محققان مرکز برگزار شد.

در بخش نخست این رویداد آموزشی که با حضور مسئول، کارشناسان موضوعی، مروجین پهنه و جمعی از بهره‌برداران حوزه عمل علی‌آباد برگزار شد، نامداری مدرس و محقق مرکز تات لرستان با بیان اهمیت امنیت و پایداری تولید محصولات کشاورزی، عوامل خسارتزای مختلف را یکی از مهمترین موانع تولید دانست و ضرورت شناسایی دقیق این عوامل و استفاده از راهکارهای نوین و کم‌خطر برای پیشگیری و مدیریت عوامل خسارتزا را خاطر نشان نمود و ضمن معرفی مهمترین عوامل خسارتزا در باغات و مزارع، روش‌های مختلف پایش و کنترل آن‌ها را تشریح کرد.

نامداری با توجه به شرایط اقلیمی منطقه و فرارسیدن زمان کنترل شیمیایی عوامل خسارتزا خصوصاً علف‌های هرز و سن‌گندم در مزارع و برخی آفات مکنده و بیماری‌ها در باغات، اصول ایمنی کاربرد سموم آفتکش و سایر موارد مرتبط با این تکنیک مبارزه را تبیین نمود.

در بخش دوم این رویداد آموزشی، شاهرخی محقق بخش تحقیقات منابع طبیعی مرکز، با اشاره به ظرفیت بالای شهرستان سلسله در حوزه منابع طبیعی بواسطه برخورداری از وضعیت توپوگرافی خاص و منابع آب فراوان، لزوم صیانت از مراتع، منابع طبیعی و گونه‌های گیاهی خودرو در این مناطق را تشریح و در ادامه، مهمترین گونه‌های گیاه دارویی و مرتعی قابل زراعت و مناسب منطقه، روش‌های ازدیاد و کاشت این گونه‌ها را برای حضار بیان کرد.

بخش پایانی این رویداد به برگزاری نشست مشترک محققین مرکز تات لرستان با مسئول مرکز جهاد کشاورزی علی‌آباد درخصوص تبیین نیازهای آموزشی حوزه عمل و لزوم

به منظور ارتقای دانش فنی کشاورزان و افزایش بهره‌وری در تولید گندم، روز انتقال یافته‌های تحقیقاتی با موضوع «مبارزه با عوامل خسارت‌زای مزارع گندم (سن غلات و بیماری زنگ زرد)» در روستای چنگایی از توابع مرکز جهاد کشاورزی سراب نیلوفر شهرستان خرم‌آباد برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی لرستان، این برنامه آموزشی با حضور سیاح‌فر عضو هیئت علمی و رئیس بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی و سرکارخانم سیاهپوش محقق و مدرس بخش تحقیقات گیاهپزشکی مرکز تات لرستان، جمعی از کارشناسان موضوعی همراه با کشاورز کانون یادگیری آقای علی حسین چنگایی و بهره‌برداران منطقه برگزار شد.

بخش نخست:

مدیریت سن گندم و راهکارهای کاهش خسارت

در این بخش، سیاح‌فر با اشاره به اهمیت زمان رصد و کنترل آفات، گفت: سن گندم یکی از مهم‌ترین آفات مزارع غلات است و هرگونه تأخیر در پایش آن می‌تواند به طور مستقیم بر کیفیت دانه و عملکرد محصول تأثیر بگذارد.

وی افزود: مرحله ظهور و تخم‌ریزی سن مادر بسیار حساس است و در صورت بی‌توجهی، خسارت‌های جبران‌ناپذیری از جمله کاهش عملکرد، افت کیفیت دانه و نابودی محصول در پی خواهد داشت.

در این بخش، نکات علمی زیر برای کشاورزان ارائه شد:

۱. زمان و نحوه صحیح تورزنی برای شناسایی آفت

۲. تشخیص سن مادر در مزرعه

طی آن فراگیران با اصول و مبانی کشت غلات، حبوبات، دانه‌های روغنی و همچنین مباحث پایه‌ای زراعت عمومی آشنا خواهند شد.

ثقلینی با اشاره به اهمیت آموزش‌های مهارتی در ارتقای دانش فنی فعالان بخش کشاورزی اظهار داشت: برگزاری چنین دوره‌هایی می‌تواند نقش مهمی در افزایش بهره‌وری، بهبود مدیریت مزارع و انتقال دانش روز کشاورزی به بهره‌برداران و علاقه‌مندان این حوزه داشته باشد.

معاون آموزش پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد ادامه داد: در پایان این دوره، فراگیران در یک آزمون الکترونیکی شرکت خواهند کرد و افرادی که موفق به کسب نمره قبولی شوند، گواهینامه آموزشی مربوطه را دریافت خواهند کرد.

وی در پایان تأکید کرد: پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد در راستای توسعه آموزش‌های کاربردی و مهارتی در بخش کشاورزی، برنامه‌ریزی گسترده‌ای برای برگزاری دوره‌های تخصصی در حوزه‌های مختلف زراعی و باغی در دستور کار دارد.

در سال آموزش و ترویج تات، ترویج کنترل علمی آفات و بیماری‌ها برای پایداری تولید گندم

روز انتقال یافته‌های تحقیقات مبارزه با عوامل خسارت‌زای مزارع گندم؛ سن غلات و بیماری زنگ زرد

وی افزود: با پایش مداوم و مرحله‌ای مزارع گندم می‌توان زمان شروع آفات و بیماری‌ها را به‌موقع شناسایی کرد و با اجرای اقدامات پیشگیرانه، با کمترین مصرف سموم و بیشترین اثربخشی از مزارع محافظت نمود.

تعامل میدانی و انتقال تجربیات

در پایان، جلسه پرسش و پاسخ و گفت‌وگوی چهره‌به‌چهره میان بهره‌برداران، محققان معین و کارشناسان ترویجی برگزار شد که در فضایی صمیمی، تجربیات و چالش‌های میدانی کشاورزان مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفت.

این برنامه به عنوان بخشی از طرح «روز انتقال یافته‌ها» مورد استقبال فعالان بخش کشاورزی منطقه قرار گرفت و مقرر شد دوره‌های مشابه در سایر کانون‌های یادگیری شهرستان نیز برگزار شود.

گامی در جهت صیانت از عرصه‌های سبز شهری و جنگل‌های دست‌کاشت؛

عارضه‌یابی و پایش تخصصی علل زوال درختان همیشه سبز خرم‌آباد

در پی بروز علائم خشکیدگی و زوال در برخی از گونه‌های سوزنی‌برگ و درختان همیشه سبز فضای سبز شهری، تیم تخصصی محققان بخش گیاه‌پزشکی مرکز تحقیقات و

۳. اصول مبارزه شیمیایی در صورت رسیدن به نرم مبارزه
۴. تعیین زمان مناسب سم‌پاشی

۵. سم‌پاشی قبل از تخم‌گذاری سن مادر

۶. کنترل همزمان مزارع آلوده و مجاور برای جلوگیری از گسترش آفت

بخش دوم:

آشنایی با بیماری زنگ زرد گندم

در ادامه سرکارخانم سیاهپوش در تشریح علائم بیماری زنگ زرد گندم گفت: در شرایط رطوبت بالا، دمای ۲۰ تا ۳۰ درجه سانتی‌گراد و وزش باد، تاول‌های زرد یا نارنجی رنگ به‌صورت خطی و در امتداد رگبرگ‌ها روی برگ‌ها ظاهر و در مراحل پیشرفته، آلودگی در سه برگ انتهایی و خوشه‌های گندم مشاهده می‌شوند.

وی توصیه کرد به محض مشاهده علائم، نسبت به سم‌پاشی با قارچ‌کش‌های توصیه‌شده مانند فولیکور اقدام شود تا از گسترش بیماری جلوگیری شود.

تأکید بر امنیت غذایی و رصد مزرعه‌ای

در بخش پایانی، سیاح‌فر با تأکید بر اهمیت حفظ امنیت غذایی کشور، به ویژه در شرایط ویژه تولید و تغییرات اقلیمی، گفت: تضمین امنیت غذایی بدون تلاش جهادگران بخش کشاورزی و بهره‌برداران امکان‌پذیر نیست. رصد به‌موقع سن گندم و زنگ زرد، کلید حفظ عملکرد و کیفیت محصول است.

در سال آموزش و ترویج تات، چراغ فروزان آموزش در بهار
۱۴۰۵؛

روند رو به رشد برگزاری دوره‌های آموزشی
بهره‌برداران در سال جدید

به همت معاونت آموزش مرکز تات لرستان و با هدف ارتقاء
توانمندی بهره‌برداران کشاورزی، دوره‌های آموزشی
بهره‌برداران با موضوعات «مدیریت عوامل خسارتزای کلزا
(مدیریت عوامل خسارتزای گندم)» در شهرستان
خرم‌آباد برگزار شد.

در بخش نخست این رویداد آموزشی که با حضور مسئول،
کارشناسان موضوعی، مروجین پهنه و جمع کثیری از
بهره‌برداران حوزه عمل مرکز جهاد کشاورزی ده‌پیر برگزار
شد، نامداری مدرس و محقق مرکز تات لرستان با بیان
اهمیت نقش زراعت کلزا در امنیت و پایداری تولید روغن
خوراکی، عوامل خسارتزای مختلف خصوصاً سنک
بذرخوار و شته مومی را از جمله مهمترین موانع تولید این
محصول استراتژیک دانست و ضرورت شناسایی دقیق این
عوامل و استفاده از راهکارهای نوین، مؤثر و کم‌خطر برای
پیشگیری و مدیریت آن‌ها را خاطر نشان کرد

وی ضمن معرفی مهمترین نشانه‌های ظاهری، علائم
خسارت، چرخه زندگی و نحوه خسارتزایی این دو گونه
آفت در مزارع کلزا، روش‌های مختلف پایش، پیشگیری از
آلودگی و کنترل آن‌ها را تشریح نمود.

آموزش کشاورزی و منابع طبیعی (تات) استان لرستان، از
عرصه‌های جنگلی و فضا‌های سبز تحت مدیریت شهرداری
خرم‌آباد بازدید میدانی به عمل آوردند.

این بازدید تخصصی بنا بر درخواست رسمی سازمان
پارک‌ها، سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری خرم‌آباد
و با هدف شناسایی دقیق عوامل بیماری‌زا، آفات احتمالی و
تنش‌های محیطی مؤثر بر روند خشکیدگی درختان انجام
شد.

در این پیمایش علمی، خانم‌ها روشنگر قربانی عضو هیئت
علمی و رئیس، سارا سیاهپوش و نرگس عینی محققان
مجرب بخش تحقیقات گیاه‌پزشکی مرکز تات لرستان، به
بررسی وضعیت سلامت گیاهی و تحلیل فاکتورهای
اکولوژیک حاکم بر فضای سبز حوزه شهری پرداختند.

این تیم کارشناسی ضمن نمونه‌برداری و پایش وضعیت
زیستی درختان در مناطق مختلف، به ارزیابی فاکتورهای
دخیل در زوال درختان همیشه سبز پرداخته و راهکارهای
اجرائی و متدهای علمی مدیریت تلفیقی (IPM) را جهت
مهار روند خشکیدگی ارائه کردند.

محققان، ضمن ارائه توصیه‌های فنی در خصوص مدیریت
آبیاری، تغذیه گیاهی و روش‌های مبارزه با عوامل
پاتولوژیک، بر لزوم پایش مستمر و اتخاذ تدابیر پیشگیرانه
برای حفظ ذخایر سبز شهری تأکید کردند.

مقرر گردید نتایج تفصیلی این بررسی‌ها و دستورالعمل‌های
مدیریتی تدوین شده، جهت اجرا در سطح کلان فضای سبز
شهری در اختیار سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری
خرم‌آباد قرار گیرد تا فرآیند احیا و صیانت از این سرمایه‌های
زیست‌محیطی با دقت علمی بیشتری دنبال شود.

این دوره آموزشی که با استقبال بهره‌برداران پرتلاش همراه بود با پیگیری مجدانه و اجرای مطلوب امیدی‌مقدم کارشناس اداره آموزش بهره‌برداران معاونت آموزش و به میزبانی بسیار مطلوب مرکز جهاد کشاورزی ده‌پیر در روستای ده‌نوروز از توابع مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان خرم‌آباد برگزار شد.

در راستای برنامه‌ریزی آموزشی و ترویجی بخش کشاورزی؛

تأکید بر توسعه آموزش‌های مهارتی و ترویجی در شهرستان دورود

در راستای هماهنگی و برنامه‌ریزی برای اجرای مؤثر فعالیت‌های آموزشی و ترویجی در بخش کشاورزی، جلسه‌ای با حضور مسئولان و کارشناسان آموزشی در مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان دورود برگزار شد.

در این نشست، امیر ثقلینی معاون آموزشی پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی بروجرد به همراه سرکار خانم سمیه حیدرناژاد و احمد ولی‌پوری* از کارشناسان آموزش پردیس، با معاون مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان دورود، رئیس اداره آموزش و ترویج و خانم احمدزاده مسئول مشارکت‌های مردمی این مدیریت دیدار و گفت‌وگو کردند.

امیر ثقلینی در این جلسه با اشاره به اهمیت نقش آموزش در ارتقای بهره‌وری بخش کشاورزی اظهار داشت: توسعه

نامداری، با توجه به استفاده حداکثری بهره‌برداران از روش مبارزه شیمیایی، اصول ایمنی استفاده و کاربرد سموم آفتکش از جمله انتخاب سموم اختصاصی و کم‌خطر، شرکت‌های معتبر فرمولاتور، میزان مصرفی مناسب، نحوه تهیه محلول سمی، زمان مناسب سمپاشی، نازل مناسب و سایر مسائل مرتبط را برای مخاطبین تشریح کرد.

در بخش دوم این رویداد و با توجه به اولویت کشت گندم در منطقه ده‌پیر، نامداری ضمن بیان جایگاه ویژه گندم در میان محصولات زراعی و ذکر دلایل استراتژیک و راهبردی بودن این محصول، سن گندم و علف‌های هرز خصوصاً گونه‌های باریک‌برگ سمج را از مهمترین موانع زراعت این محصول در دیمزارهای منطقه هدف دانست و اصول ردیابی، شناسایی و مدیریت این دو عامل خسارت‌زای مهم را به تفکیک و به تفصیل ارائه و توجه حاضرین را به رعایت تناوب کشت، آیش و تناوب سموم شیمیایی جلب نمود.

در ادامه و پس از بیان مطالب آموزشی کاربردی، مدرس دوره، آموزش‌های لازم را به صورت چهره به چهره و انفرادی ارائه و اظهار داشت وظیفه اصلی کارشناس گیاهپزشک خصوصاً در مرحله داشت محصولات کشاورزی، حضور میدانی در عرصه جهت احصاء مشکلات، تعامل بهتر و بیشتر با عموم بهره‌برداران و عدم اکتفا به انجام طرح‌های تحقیقاتی و پشت میز نشینی و حرکت به سمت فعالیت‌های کاربردی برجسته با رویکرد جهادی با هدف انتقال دانش نوین با بیان ساده و روان به بهره‌برداران جهت اجرا در مزرعه و باغ می‌باشد.

بخش پایانی این رویداد، به پاسخگویی مدرس به سؤالات حضار اختصاص یافت که موجبات رضایت بهره‌برداران و درخواست ایشان جهت استمرار برگزاری چنین دوره‌های آموزشی را فراهم نمود.

در چارچوب برنامه‌های پایش میدانی و تقویت ارتباط با جامعه بهره‌برداران؛

بررسی نیازها و برنامه‌ریزی برای توسعه خدمات ترویجی در دهستان حشمت آباد شهرستان دورود

با هدف شناسایی مسائل، نیازها و برنامه‌ریزی برای ارتقای خدمات ترویجی و آموزشی در دهستان حشمت آباد، نشست تخصصی محققان و کارشناسان بخش ترویج و آموزش با حضور امیر ثقلینی، محقق معین دهستان و مرکز جهاد کشاورزی حشمت آباد شهرستان دورود برگزار شد.

در این جلسه که با حضور سمیه حیدرنازاد، محقق مدعو، احمد ولی پوری، محقق و مدرس، خانم احمدزاده، رئیس اداره ترویج، آموزش و مشارکت‌های مردمی مدیریت جهاد کشاورزی دورود دلخون رئیس مرکز خدمات جهاد کشاورزی دورود و جمعی از کارشناسان پهنه مرکز خدمات همراه بود، مهم‌ترین مسائل و نیازهای دهستان حشمت آباد مورد بررسی و احصا قرار گرفت.

امیر ثقلینی در این نشست با تأکید بر رویکرد مسئله‌محور در ترویج کشاورزی اظهار داشت: «رسیدگی به مشکلات بهره‌برداران، شناسایی موانع تولید و ارائه راهکارهای عملی، زمانی مؤثر خواهد بود که ارتباط مستقیم و مستمر میان محققان و کشاورزان برقرار باشد، تلاش ما این است که خدمات ترویجی در دهستان‌ها هدفمند، اثرگذار و مبتنی بر نیاز واقعی کشاورزان باشد.

آموزش‌های کاربردی برای بهره‌برداران، کارکنان و همچنین توانمندسازی جوامع محلی از مهم‌ترین برنامه‌های آموزشی پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی بروجرد است و تحقق این اهداف نیازمند هماهنگی و تعامل مستمر با مدیریت‌های جهاد کشاورزی شهرستان‌ها است.

وی افزود: در این نشست، برنامه‌ریزی لازم برای برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه بهره‌برداران، کارکنان بخش کشاورزی و اجرای برنامه‌های توانمندسازی جوامع محلی در شهرستان دورود مورد بررسی قرار گرفت.

همچنین موضوع راه‌اندازی و تقویت سایت‌های الگویی ملی به‌عنوان بستری برای انتقال دانش و تجربه‌های موفق به کشاورزان منطقه از دیگر محورهای مهم این جلسه بود.

معاون آموزشی پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی بروجرد تصریح کرد: برای اجرای هدفمند برنامه‌های آموزشی، تقویم آموزشی مشترک میان پردیس و مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان دورود تدوین خواهد شد تا دوره‌های آموزشی با برنامه‌ریزی دقیق‌تر و متناسب با نیازهای بهره‌برداران برگزار شود.

در ادامه این جلسه، حاضران به بیان دیدگاه‌ها و پیشنهادها خود در خصوص ارتقای کیفیت برنامه‌های آموزشی، افزایش مشارکت بهره‌برداران و بهره‌گیری از ظرفیت‌های محلی برای توسعه فعالیت‌های ترویجی پرداختند.

این نشست در راستای تقویت تعامل میان بخش آموزش و ترویج و با هدف ارتقای دانش فنی بهره‌برداران، بهبود بهره‌وری تولید و توسعه پایدار بخش کشاورزی در شهرستان دورود برگزار شد.

معاون پژوهش پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد، در خلال برگزاری دوره مهارت‌سنجی این پردیس با تأکید بر جایگاه راهبردی حبوبات در کشاورزی استان گفت: با توجه به شرایط اقلیمی، محدودیت منابع آبی و نقش مهم حبوبات در تأمین امنیت غذایی، توسعه کشت نخود می‌تواند یکی از محورهای اصلی برنامه‌های کشاورزی در استان لرستان باشد.

آسترکی در دوره مهارت‌سنجی که در پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد برگزار شد، اظهار کرد: استان لرستان از نظر سطح زیر کشت نخود در کشور دارای جایگاه قابل توجهی است و همین ظرفیت، فرصت مناسبی برای تقویت تولید، افزایش بهره‌وری و توسعه دانش فنی در میان بهره‌برداران فراهم می‌کند.

آسترکی با اشاره به اهمیت برگزاری دوره‌های آموزشی و مهارت‌سنجی در حوزه کشاورزی افزود: انتقال دانش فنی به کشاورزان و کارشناسان، نقش مهمی در بهبود عملکرد مزارع و مدیریت بهینه منابع دارد و این دوره‌ها بستری مناسب برای ارتقای مهارت‌های تخصصی فعالان این بخش محسوب می‌شود.

معاون پژوهش پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد ادامه داد: در شرایطی که کشور با چالش جدی کمبود آب مواجه است، توجه به محصولاتمانند نخود که نیاز آبی کمتری دارند و با شرایط اقلیمی مناطق دیم سازگارند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

وی همچنین بر ضرورت استفاده از یافته‌های تحقیقاتی، ارقام اصلاح‌شده و روش‌های نوین مدیریت مزرعه تأکید کرد و گفت: بهره‌گیری از دستاوردهای پژوهشی می‌تواند علاوه بر افزایش عملکرد، پایداری تولید و حفظ منابع طبیعی را نیز به همراه داشته باشد.

در ادامه، موضوعاتی همچون اجرای رویدادهای ترویجی، برگزاری آموزش‌های کاربردی و مؤثر، توسعه سایت‌های الگویی زراعی، توانمندسازی زنان روستایی، تقویت صندوق‌های خرد زنان، راه‌اندازی کانون‌های یادگیری و توسعه هوشمندسازی کشاورزی مورد تأکید قرار گرفت.

محققان مدعو نیز در حوزه‌های تخصصی خود، راهکارهای اجرایی و فنی را جهت بهبود فعالیت‌ها و پاسخ‌گویی به نیازهای کارشناسان پهنه ارائه کردند.

در بخش پایانی برنامه، محقق معین دهستان به صورت حضوری با تعدادی از کشاورزان دیدار و گفت‌وگو کرد.

در این دیدار، مسائل و چالش‌های آنان به صورت مستقیم شنیده شد و تقلینی قول داد که این موضوعات در برنامه‌های تحقیقاتی و ترویجی آتی لحاظ شده و برای رفع مشکلات، از ظرفیت محققان مدعو نیز بهره‌گیری شود.

این نشست با هدف تقویت تعامل محقق-مزرعه، بهبود نظام ترویج و ارتقای سطح دانش و مهارت بهره‌برداران دهستان حشمت‌آباد برگزار شد.

آسترکی معاون پژوهش پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد؛

کشت نخود راهبردی علمی برای امنیت غذایی و مدیریت بحران آب در لرستان

زراعی ۱۴۰۶-۱۴۰۵ برگزار شد و بر انتقال یافته‌های علمی و کاربردی در حوزه کاهش ضایعات برداشت و توسعه کشاورزی حفاظتی تمرکز داشت.

جعفری، محقق معین مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی، در این کارگاه با اشاره به اهمیت مدیریت علمی برداشت محصولات استراتژیک اظهار کرد: تنظیم صحیح کمباین‌ها نقش تعیین‌کننده‌ای در کاهش ریزش محصول، جلوگیری از افت کمی و کیفی گندم و کلزا و افزایش بهره‌وری اقتصادی تولید دارد.

وی افزود: بخش قابل توجهی از ضایعات محصولات زراعی ناشی از تنظیم نبودن اجزای فنی کمباین، سرعت نامناسب برداشت و بی‌توجهی به اصول فنی پس از برداشت است که با آموزش و نظارت تخصصی قابل کنترل خواهد بود.

جعفری همچنین با تأکید بر ضرورت حرکت به سمت کشاورزی حفاظتی در دیمزارها تصریح کرد: استفاده از گاوآهن برگرداندار در اراضی دیم، موجب برهم خوردن ساختمان خاک، افزایش فرسایش، کاهش رطوبت ذخیره‌شده و افت پایداری تولید می‌شود و به همین دلیل حذف این شیوه از اصول مهم مدیریت علمی دیمزارها به شمار می‌رود.

در ادامه این کارگاه، توصیه‌های کلیدی مربوط به عملیات برداشت و پس از برداشت محصولات، نحوه تنظیم کمباین، کاهش ریزش محصول و مدیریت بقایای گیاهی ارائه شد و کشاورزان حاضر نیز مسائل و مشکلات خود به‌ویژه در زمینه ریزش کمباین‌ها را مطرح کردند که توسط کارشناسان پاسخ‌های تخصصی ارائه شد.

آسترکی در پایان خاطرنشان کرد: پردیس تحقیقات و آموزش کشاورزی بروجرد با برگزاری چنین دوره‌هایی تلاش دارد ارتباط میان پژوهش، آموزش و مزرعه را تقویت کرده و زمینه ارتقای مهارت‌های تخصصی کشاورزان و کارشناسان بخش کشاورزی استان را فراهم کند.

در راستای ارتقای بهره‌وری برداشت محصولات زراعی و ترویج کشاورزی حفاظتی در دیمزارها انجام شد؛

تنظیم دقیق کمباین و حذف گاوآهن برگرداندار، دو راهبرد علمی برای کاهش ضایعات و پایداری زراعت دیم

کارگاه - ترویجی تخصصی برداشت محصولات زراعی و تبیین ممنوعیت استفاده از گاوآهن برگرداندار در کشت دیم، با حضور جعفری محقق ارشد تحقیقات مکانیزاسیون و محقق معین مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی لرستان، سرکار خانم قربانی معاون هماهنگی ترویج سازمان جهاد کشاورزی، رئیس مرکز جهاد کشاورزی پاعلم و کارشناسان مراکز جایدر و پاعلم شهرستان پلدختر در روستای سراب حمام برگزار شد.

این کارگاه با هدف ارتقای سطح دانش فنی کارشناسان، بهره‌برداران، کمباینداران، تراکتورداران و سایر عوامل دخیل در فرآیند برداشت و کاشت محصولات زراعی، ویژه سال

اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

این برنامه آموزشی - ترویجی در راستای افزایش آگاهی فنی بهره‌برداران، کاهش ضایعات تولید و تحقق اهداف کشاورزی پایدار در شهرستان پلدختر برگزار شد.